

En starček je živel...

Ilustriral Fr. Godec.

6. Boj za nebesa

Nič ni spazil Andrejec od nebeških vrat kake hoste, vendar je razločno zaslíšal goloba grivarja, ki je grulil nekje v daljavi in vprašal: »Andrejec, si odprl nebo, si odprl nebo?« Andrejec odgovori: »Ključ mi priskrbi, pa ga bom.« ... »Bom, bom!« mu zatrdi golob. Andrejec reče: »Če ne obetaš samo, če boš res?« Golob še enkrat zatrdi: »Bom, bom!«

»Na zemlji ni dosti verjeti golobu grivarju, to se vé, da ne; ali v nebesih je sama resnica, tudi golob tu gori ne bo lagal,« si misli Andrejec in vzdihne: »O, da bi se mi že odprla nebeška vrata!«

Še sinica se sedaj nekje oglasi in zapoje: »Kikeljca, kikeljca! Andrejec, to sta dve stezici, to je ključ do nebes: Govori, kar je res, stori, kar smeš. Kikeljca, kikeljca!«

»Šaj!« vzklikne Andrejec in se zamisli.

»Ha, tale Andrejec!« vzklikne zase nebeški ključar sv. Peter. »Drži se, kakor bi pipce na upanje prodajal doma na Topolovcu, kadar je ondi semenj, in neumen je videti kakor maček, ki stoji poleg vode, pa se s slino umiva, toda je tič, da mu ga skoraj ni para; brani se ume kot mačka v vreči in pikati kot kača izza grma; e, tudi preprosti se zna bosti, kadar je treba. Toda jaz ne mislim po nepotrebnem izgubljeni besedi.«

Andrejec zdaj mirno pobara: »Ali sem prišel iz zamejstva, sv. Peter? Sem mar tujec?«

Sv. Peter molči, zato Andrejec sam odgovarja: »O ne! Nisem prišel iz zamejstva, jaz nisem tujec; moja domovina je tu gori, moja domovina so sveta nebesa. Vanje hočem in bom tudi prišel, če ti je, sv. Peter, prav ali ne. Če sem po nebeški lestvici priplezal že do vrhnjega klina, me ne bo nihče spodnesel, da bi štrbunknil nazaj na svet ali celo v pekel, kamor me ti pehaš. Za nebesa sem se boril tam doli na zemlji, pa se bom tudi tu gori, dokler ne zmagam, da veš.«

Sv. Petra mine potrpežljivost. Čemu naj še posluša prazno slamo, ki jo mlati itak vsak pijanec? Napraviti hoče konec besedičenju. Z grozečim pogledom in gospodujočim glasom veli: »Poberi se od tod, pijanec nemarni, v večni ogenj!«

Andrejca ne prestrašijo preveč te grozeče besede. »Aha, za pijanca me kliče, za nemarnega pijanca. E, je že sv. Peter na napačnem tiru. Ho-hoj, to je dobro zame!« si misli Andrejec. »Toda beseda ni konj, beseda je veter: tebi iz ust, meni mimo ušes. Če je tako in so to same besede, sem jaz spodaj, sv. Peter zgoraj; če pa misli resno s svojo grožnjo, je že premagan: lovec, ki je stopil na napačno sled, ne bo nikdar zajca ustrelil.«

Sveti Peter ponovi grozno povelje: »Poberi se od tod, nemarni pijanec, v večni ogenj!«

»Oho, sv. Peter, pijanec pa nisem in ne!« odločno ugovarja Andrejec. »Mar sploh veš, sv. Peter, kdaj je kdo pijan? Cmeriš se in ne odgovoriš? Prav, ti bom pa jaz povedal. Kadar koga dva pod pazduho držita, da ne omahne, druga dva mu pa noge predstavljata, da se giblje in leze naprej, o tem pač lahko trdimo, da je pijan, pijan kakor mavra. Jaz pa sem hodil iz zidanice vedno sam domov in pokonci celo tedaj, ko me je sedemnajstičar prevaral, in tudi pred nebesa sem sam prišel, nihče me ni podpiral

in mi prestavljal nog ali me semkaj za lase privlekel: Kdo božji mi more potemtakem še pijanstvo očitati, kaj? Le govori, sv. Peter!«

»Gleda tale Andrejec na besedo kakor pes na kost, pa tudi to mu ne bo pomagalo,« si misli sv. Peter, ne reče pa nič; na besede zgovornega Andrejca molči kakor grob. Pogled ima uprt nekam v daljavo. Zopet začne pisati v pesek tiste čire-čare. »Mar pišeš mojo obsodbo?« se izprašuje Andrejec. »Če, potem so tudi tu gori postave kakor pajčevina: mušice drže, čmrlje izpuste; tatiče obešajo, tatove izpuščajo. A temu ne bo tako: Peter se še lahko zmoti, Bog pa nikoli, drugače bi ne bil Bog.«

Petrovo čudno vedenje sicer ne potre in ne upogne Andrejca; gre za preveliko reč, da bi se on vdal; za večnost gre, za srečno ali nesrečno; ali vznemirja ga pa le. »Dobra misel pol zdravja,« si reče zdaj Andrejec pa se spomni nemirnih volitev v boštanski občini. Obe odločujoči stranki sta si bili enako močni. Šlo je le za en glas. Tega je dal Andrejec in ta glas je odločil: njegov prijatelj je bil izvoljen za župana. Kako da mu ta volitev hodi sedaj na misel? E, Andrejec že ve, zakaj. Prebrisanost in zvitost se mu bereta z obraza. Kljubovalno pogleda na sv. Petra in začne: »Daj se no pregovoriti, sv. Peter! Pomisli: Bog hoče, da se izveličam. Je res to, ali ne? Pritrjuješ. No, da! Jaz pa prav tako želim, da pridem v nebesa. Nikoli se jih še nisem branil, to mi lahko verjameš. Vidiš, sva že dva, ki govoriva za moje zveličanje: Bog Oče, ki me je ustvaril, in jaz, ubogi Andrejec s Topolovca, ki sem ga vedno hvalil in častil, še poslednjikrat, res da — no... ob majol-majolčici. Dva sva torej, ti si pa sam, samo en glas imaš, ni to res? In po postavi večina zmaguje, večina odloča. Ni tako? In ta večina govori zame, ne zate, za moje zveličanje in ne za moje pogubljenje, v katero me ti tiraš. Sv. Peter, saj vidiš, zmaga je na moji strani, ne obotavlja se tedaj ter mi drage volje in hitro odpri nebeška vrata.«

Prepelica je zapetpedikala golobu grivarju, ki je grulil tam daleč na bukvi, takole: »Pet-pedi, pet-pedi! Grivarče, po stezi, po stezi! Na pomoč, na pomoč!« ... »Kam pa, kam?« vprašuje golob, prepelica pa mu odgovori: »Kam? K Andrejcu, k Andrejcu! Se mudi, pet-pedi!« ... »Bom — bom; Bom — bom!« zatrdi golob, mudilo se mu ni pa prav nikamor.

»Ne obotavlja se, sv. Peter, in odpri, odpri zdaj nebeška vrata,« moleduje Andrejec.

»Andrejec, Andrejec,« ga svareče pogleda sv. Peter. »Tvoja zgovornost in pretkanost ne bosta pretentali nebeškega ključarja. Kaj pa misliš; ali ostane nebeški dom še raj, da bi sprejemali pijance v zlata nebesa? Zdaj pa poslušaj mene, Andrejec: satan in ves pekel hočeta, da si ti pogubljen, jaz tudi. Kje pa je zdaj večina, kaj? Ha-ha! Kar poberi se od tod, Andrejec! Če ne greš zlepa, boš šel pa zgrda. Peklenski brezen se že odpira.«

Andrejca zbega Petrova oblast, zakaj kdor ima moč, ima tudi pravico. Kaj, če bi tale Peter res naščuval peklenko svojat nadenj? Te bi se stari Andrejec ne mogel dolgo otepravati, te bi se ne mogel zlepa otresti; upognila

bi ga ne, strla pa že in vrgla v prepad, od koder ni izhoda. Toda v pekel Andrejec ne gre, ne in ne! Doli ga že ne bo nobeden videl, nikdar in nikoli, saj je še usmiljeni Bog nad nami, tudi nad nebeškim ključarjem!

Vse to je brnelo Andrejcu po glavi. Sv. Petra se torej ni bal, še malo ne. Toda Petrove oblasti in moči pa ni podcenjeval, proti njima ni bil preveč hladnokrven in ravnodušen, zakaj na hudi grči se slab klin skrči; zato bo treba krepko poprijeti in nadaljevati z nezmanjšano silo z bojem za nebesa. Šlo bo, ni mu vrana možganov izpila. In odgovori sv. Petru:

»Ampak lepa je ta, sv. Peter! Ti se vežeš s hudobo, z vso peklensko drhaljo, da bi dobil večino in me pogubil, kaj? In ne z Bogom in z njegovimi svetniki, da bi me rešil večnega ognja in me zveličal, kaj? Prav! Le družji se s peklom in šteje njegove glasove, zmagal pa kljub temu ne boš! Ali ne veš, da je pravični Bog Luciferja in njegove pajdaše hudobce na vekomaj zavrgel, kaj? Mar meniš, da bo kdaj dovolil, da se boš ti, ki opravljaš važno službo v nebesih, kdaj pajdašil in vezal z njimi za moje pogubljenje, kaj? ... O usmiljeni Gospod Bog in njegov ubogi hlapec Andrejec s Topolovca sta le dva in ta večina, ki govori za moje zveličanje, bo obveljala in odločevala, ne pa tvoj glas in številke peklenščkov!«

»Andrejec, Andrejec,« izusti pomilovalno sv. Peter, »ne izmikaj se mi, izmakniti in izmuzniti se mi ne moreš. Kratko malo ukazujem ti: Poberi se od tod v peklenski ogenj, ki je že od vekomaj pripravljen tebi in vsem tvojim vinskim bratcem!«

Po teh besedah se obrne nebeški ključar sv. Peter proč od Andrejca ter kaže z roko na tisto gladko cesto, ki drži naravnost navzdol v strašni pekel. Pri tem se drži grdo, kakor da že vidi prihajati krdelo črnih peklenščkov, ki naj odnesejo pijanega Andrejca s seboj.

Stari Andrejec spozna, da gre zares. Hentano je v škripaih. Drži se kakor čmerika. Uvidel je, da mu sv. Peter ne bo odprl nebeških vrat, ko bi ga tudi drl; e, star kozel ima trd rog! Kar obstal je na svojem mestu.

Zdajci zaplahuta nebeški golob grivar nad Andrejčevo glavo ter kar v zraku zagruji: »Andrejec, si že odprl nebo, si že odprl nebo?« Skrušeni Andrejec odgovori: »Še ne! Ključe mi priskrbi, pa ga bom!« Golob zatrdi: »Bom, bom!« Andrejec ga še vpraša: »Če ne obetaš samo... Boš zares, zares?« Golob še zagruji: »Zares! Bom, bom!« ter odrči.

Še prepelica zapetpedika: »Pet-pedi, pet-pedi! Andrejec, po stezici, po stezici! Kar naravnost mu povej, kar naravnost!« Namesto Andrejca je odgovoril iz daljave golob grivar: »Bom, bom!«

»Saj tudi bom, bom!« zatrdi Andrejec pogumno. »Saj tudi bom, bom,« reče še enkrat. Videlo se mu je na čelu, da skriva nekaj za hribom, nekaj odločilnega in rešilnega, s čimer pa dotlej ni hotel na dan. E, če je nebeški ključar iz mesa, ni Andrejec iz lesa...

Ko vidi sv. Peter, da se Andrejec nikamor ne zgane, zakliče ponovno: »Poberi se od tod v peklensko brezno, stari Andrejec s Topolovca!«

Te besede podžgejo Andrejca, nejevoljen vzklikne: »E, saj ne gori voda!« Sam sebi pa zamrmra: »Drugih plot vidi tale sv. Peter, kako je zapleten, a svojega ne vidi.« In ko tako zamrmra, se mora zatajevati, da tega Petru samemu v brk — glasno ne zabrusi. In še brunda tiho predse stari Andrejec, tole brunda: »Sam je snetljiv tale Peter, pa hoče druge vejati in se dela, kakor da bi on nikdar vode ne bil skalil, ali vendar ima sam dosti masla na glavi; sem mar jaz Kristusa zatajil ali on? In še pred umazano dekle ga je zatajil. In še trikrat ga je zatajil...«

Tako si brunda tiho predse stari Andrejec in stoji kakor prikovan vedno na istem mestu in se nikamor ne umakne. To zmede nebeškega klju-

čarja sv. Petra, ki zdaj brez usmiljenja in ostro zavpije: »Izgini mi že enkrat izpred oči, Andrejec, in se poberi v črni pekell«

Staremu Andrejcu zavre kri. Na široko se razkorači pred sv. Petrom, dvigne roko, odpre na široko usta ter v silni jezi oponese nebeškemu ključarju, kar se je bilo že pred davnim časom zgodilo. »Pa boš ti, Peter, takole meni ukazoval, kaj? Pa se upaš ti, Peter, mene takole zavračati in obmetavati z ostudnim pijancem, kaj? Ti, Peter, ki si našega ljubega Gospoda Jezusa Kristusa zatajil, ki ga jaz nikoli nisem in ga ne bom, kaj? Pa še pred uborno dekló in kar trikrat si ga zatajil...«

Andrejec ni pomislil, da kar je bilo, je minilo. Izbruhnilo mu je na dan, kar je že ves čas boja za nebesa s silo tiščal na dnu srca. Zadušilo bi ga, ako bi še zaklepal temu izhod, raztreščilo, ako bi še silo delal temu, kar mora na dan, tudi v njegovo lastno rešitev.

To je prišlo kakor z betom na Petrovo glavo.

Kakor težko kladivo so padale trdo izrečene besede v Petrovo dušo in zadevale v živo njegovo srce, da je vpilo kakor ptič v precepu. Kakor od strele zadet je omahnil nebeški ključar in onemel kakor grob...

Ti očitki so bili le prehudi za božjega služabnika sv. Petra. V hipu, ko mu jih je zabrusil v obraz starček Andrejec, ki se je le branil peklenškega ognja, je bil sv. Peter potrtn in strtn. Zakaj iznova je bil izkopan iz globokega groba in obujen v življenje njegov greh, njegov veliki greh, ki je bil že davno, davno s prebridkimi solzami opran in s težko pokoro izbrisan. Tudi v očeh Gospodovih, ki rad pozablja spokorjena huda dejanja in ne mara, da bi še kdaj prihajala na dan in se omenjala. Na sveže se mu je odprla že davno, davno zaceljena rana v srcu in jela iznova krvaveti. O, tudi z besedo ubiješ človeka! V neizmerni bridkosti je sklonil sv. Peter težko glavo, se trkal skesano na prsi, zapustil pijanca Andrejca in odhitel proč od njega. Vrnil se je v nebeške dvore...

Starček Andrejec stoji pred zaklenjenimi nebeškimi vrati sam kakor sivi volk v hosti ter si brunda: »Tale sv. Peter si ne dá nič k sebi, vedno le tišči in goni, le njegova mora obveljati. Tak je, da bi še Boga prevaral. Sam ne vem, od kdaj sem mu tak trn v peti; prej bi se smrti usmilil kakor pa starega Andrejca, ki danes ta dan obhaja eno manj kot 90letni rojstni in godovni dan. Toda če on meče kamenje v mene, naj nikar ne misli, da ga bom jaz z bonbončki obmetaval. To se vé, da ne! Vsak boj je grd, a jaz sem v silobranu, to je treba poudariti; moram se boriti, da se rešim večnega pogubljenja.«

Zlati kobilar se je zdaj oglasil v bližini in vprašal: »Andrejec, si dobro opravil? Ključ do nebes si dobil, si dobil?« Starček Andrejec se prebudi iz težkih misli in odgovori: »Ne, ne! Nisem ga dobil, sv. Peter me je prehudo pestil.« Zlati kobilar ga pouči: »O, Andrejec, pa si zgrešil, pa si zgrešil; mar bi ga ti navill« Andrejec zavzdihne: »Navij ga, če moreš! Saj sem ga, a stari kozel ima trd rog, si ne da nič k sebi!« Zlati kobilar še reče: »Andrejec, pa zdaj dobro opravi; zlati ključ do nebes boš dobil, boš dobil...« (Dalje.)

